

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Ministerstvo Taaffe.

Vsa znamenja kažejo, da se novo ministerstvo, ki je zdaj imamo in čegar delavnost se bode za prav še le pri prihodnjih volitvah pokazala, sicer zove Stremayer, ali izgovarjati se mora Taaffe. Poroča se nam, da je cesar ravno Taaffeja za ministra želel, a druge Stremayerjevece le naprosil, naj poleg njega še nekaj časa na svojem mestu ostanejo. To so storili, ker sploh radi ministrujejo. Glavni nálog Taaffejev je pa, dovršiti to perijodo državnega zbora brez posebnih hrupov od strani ustavovernih steklišev. Cesar želi konservativnejših volitev, to je taci, iz katerih bodo izšli poslanci bolj avstrijski nego nemško-ustavovorni. V tem smislu bode baje Taaffe tudi prihodnje volitve v državni zbor vodil.

Grof Taaffe, zastopnik avtonomistične desne stranke v parlamentu, bil je že jedenkrat minister, ali on ima denes mnogo vplivnejše stanje pri dvoru, nego tačas, ko je bil z Giskrom in Herbstom v kabinetu. Tačas ustavoverna stranka nij bila še do gospodarila. Tačas še nij bilo znano, kar je zdaj, da je ustavoverna stranka pripravljena z Avstrijo odpovedati in pustiti vevlastje, če le kak vnanji zapletaj pride, kakor je bilo z orijentalnim vprašanjem lani. Ustavoverci so popolnem razpršeni in diskreditirani zgoraj in zdolaj. Larfa jim je potegnena z obraza, vidi se, da so bili le strankarji, sebičnjaki, ne pa avstrijski patrijotje. Ko je šlo za okrepjenje in poveljanje Avstrije, tačas so se protivili nemški in nemškutarski ustavoverci, a Slovanje, prej toliko obrekovani, izkazali so se pravi avstrijski domljubi.

V tem smislu je treba pripravljati se na prihodnje volitve v državni zbor. Vse upanje imamo, da se bodo te vršile bolj objektivno in pravično, nego so se dozdej. Taaffe nij Lasser. Vesteneki pod njim ne bodo mogoči. On bo skrbel, da pravo narodovo, ljudsko mnenje na dan pride, a ne, da se volitve po birokratskem pritisku falzificirajo, kakor se je to dozdej godilo. In če bode to res, potem naj se naši nasprotniki — brez birokratske pomoči — le oborožé, mi jih pričakujemo na bojišči, in jim povemo, da bodo ležali tam, kakor so široki in dolgi. To se ve, le ako se uresničijo naša poročila, da bode in hoče biti ministerstvo Taaffe popolnem objektivno in pravično. Mi prosimo le polne svobode, podpore nam potlej niti treba nij, — samo da je tudi naši protivniki nemajo.

Magjarska finančna onemoglost.

Slišali smo zadnjih dnij iz vseh večjih novin, da ogerski finančni minister grof Szapary hoče s svojim računanjem to nadomestiti, kar je magjarska Oggerska sè svojo vlado zakrivila in pregrešila. Znano je, ka si Magjarska ne more več opomoči, da dolgov, katere si je ona na vrat natvezila, in sicer lehkomiselnó v svojej iluziji kot vevlast, da teh dolgov, ne more več poplačati, ker so tako velikanško narasli, da Magjarske finančnega propada ne more več rešiti, in naj se zove njen finančni minister Szapary, ali kako drugače.

Grof Szapary, ko je bil prevzel finančni portfelj Oggerske, objavil je kakor običajno vsak novi minister, svoj program. Povekšanje sedanjih, in naložitev novih davkov, tako se je program njegov glasil.

Ali poznavalci ogerskih razmer imajo premissleke: ker so prebivalci že tako davkovsko

napeti, da le z največjim trdom zadostujejo državljaniskim dolžnostim kot davkoplačevalci: od kod, kako, in na kak način bode se znano slabo stanje Magjarske oboljšalo! Magjarski finančni minister sam priznava, ka blagostanje „srednjega stanu“ v deželah štefanske krone propada, da preje imetni davkoplačevalci zdaj ne morejo več redno državljaniskih dolžnostij gledé plačevanja davkov izvrševati. Magjarski finančni minister v prvem stavku obeča oboljšanje finančnega stanja, a v družem takoj pripoveda, da magjarski davkoplačevalci so onemogli.

Naj se premisli le izgled, katerega je ogerski finančni minister sam navel: leta 1878 so v ogerskej državi brojili direktni davki 85,200.000 goldinarjev, mej tem ko so bili za isto leto v ogerskem zboru stavili v proračun 88,400.000 goldinarjev za svoto direktnih davkov. Razlika mej preliminirano svoto direktnih davkov, in mej faktičnim dohodkom znaša tedaj cele 3,200.000 gld. To je velika svota, ki nij mogla vzrasti le iz računске pomote v preliminaru, nego le iz tega, ker se davki nijso radi onemoglosti davkoplačevalcev vplačali v v ogersko državno blagajno. Ta prikazek je tem bolj resen in naj bi ga temeljito premislili Magjari, ker je bilo leto 1877 na Oggerskem izjemno prav dobro, a pokazal se je takoj prvo leto po tej dobrej letini tolikošén primankljaj v dohodkih davkovskih. Obstanek vsakej državi jamči le blagostanje državljanov in iz tega izvirajoče redno vplačevanje davkov. Na Magjarskem je propadanje blagostanja ljudskega vladno potrjeni faktum, za to se ministra Szaparyja račun gledé zvekšanja davkov ne sme za resni smatrati.

To so prepričanje tudi magjarski poslanci

Listek.

Dva Matevža.

(Spisal Nis Vodoran.)

(Konec.)

IX.

Cerkvenik je bil tih in zamišljen; žalost mu se je brala na obrazu. Marjeta si je prizadevala očeta zopet razveseliti, a sama tudi nij bila vesela; nij več pevala. Mrzlikarjev Matevž je zopet prišel, a Marjeta se mu je umaknila. Tudi cerkvenik nij bil več tako prijazen in zgovoren z njim, kakor prej; govora o ženitvi se je ogibal, kolikor je bilo mogoče, tako da je Matevž svoja vprašanja ponavljati moral. Cerkvenik je kmalu sprevidel, da mora Matevžu resnico odkriti, se ve da rahlo po mogočnosti. Ko ga Matevž sili, naj se odloči dan, da bodo šli pismo delat, odgovori mu cerkvenik: „Veš, ljubi moj, tega dneva ne

moremo še odločiti; ženske so ti čudne stvari na svetu; v začetku sem mislil, da je Marjeta popolnem zadovoljna, da bi bila poroka še ta predpust, — zdaj pa vidim, da se nekako umiče, ter pravi, da odložimo ženitev, da se ne mara še možiti itd. Matevž, jaz si nikogar bolj ne želim za zeta, kakor tebe, ali siliti dekleta vendar ne morem. Odložimo ženitev; jaz bom hčeri prigovarjal, naj ne zameta svoje sreče, in če bo moja beseda kaj veljala pri njej, tvoja bo, sicer pa naj se zgodi božja volja.“

Matevžu nij bilo všeč, kar je zvedel, ali kaj je hotel? Šel je žalosten domov, in prvo noč potem je jako slabo spal.

Drugo jutro, ko so gospod fajmošter sv. mašo opravili, stopil je cerkvenik za njimi v farovž. Potožiti jim je hotel neubogljivost Marjetino, ki hoče rajši po svetu iti, kakor vdati se očetovej volji, — in prositi je sveta in pomoči. „Naglost nij pridna“ — rekli so

gospod fajmošter — „morebiti smo se prena-glili, zatorej moramo vse še jedenkrat prevdariti, predno dalje delamo.“

Še tisti dan pokličejo gospod fajmošter Marjeto v farovž. Dolgo jo izprašujejo, in na zadnje se prepričajo, da ona Mrzlikarjevemu Matevžu ne bo podala roko v zakon.

Drugi dan pride na vrsto Mrzlikarjev Matevž. „Poklical sem te“ — nagovore ga gospod fajmošter — „da se pogovoriva o tvojej ženitvi. Zvedel sem, da Marjeta nema prave volje tvoja žena biti. Oče bi jo morebiti prisilil, ali vsaj veš, da sila nij dobra, posebao pri ženitvi ne. In morebiti je prav, da se te brani, morebiti je božja volja tako. Pravijo, da Marjeta na nekega družega oči obrača; ako je to res, bi ti ne bil srečen z njo. Razen tega sta si v letih malo navzkriž. Ne rečem, da si star, ali vendar je ona nekoliko premlada za te; v njej še vse vre, ona še nema tiste mirnosti, pohlevnosti in dostoj-

v ogerske zbornici pokazali ob priliki budgetne debate. Oni vidijo onemoglost Magjarije in tej pretečeni pogin, zato hočejo svetu vse prikriti s svojimi znano širokoustnostjo in sovraštvom do Slovanov, v katerih pravo vidijo svoje največje sovražnike. Magjarije pak to vendar ne bode rešilo propada; Tisze vlada napravila je v kratkih letih 400 milijonov dolga, ljudstvo na Ogerskem je osiromašilo, Magjarske ne bode drugzega preostalo kljubu svojej domišljavosti kot velevlast, nego to, kar jej je usoda namenila, in kar so Magjari sami po spešili, namreč državni bankerot.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. februarja.

V **državnem zboru** na Dunaju se je 24. februarja namesto izstopivšega Herbsta volil v delegacijo baron Riese-Stallburg, na mesto izstopivšega Giskre pak poslanec Promber. Vravnavanje zemljičnega davka se je posvetovalo do § 37. Pri § 34. se je sprejel predlog Walterskirchena z dostavkom Javorskega, da morajo do 1. 1880 poročevalci za cenitev v okrajih sami ceniti, ker se reambuliranje mora do leta 1880 dovršiti.

Drug dan, 25. febr. pa se je postava, novela k zemljičnega davka uravnanju, dovršila. Sprejel se je nasvet Aupitzov, da se naj zravnanje davkov s posebno postavo uredi. Po tem je bila na vrsti postava o moravskej železnici.

Iz **ogerskega** zbora se poroča 24. febr.: Budgetna debata se nadaljuje, pa tako, da se malokdo za njo zanima. Govorniki se komaj poslušajo. Trgovinski minister Kemenyi je danes govoril jako prazen govor.

Vnanje države.

Iz Trnova, glavnega **bolgarskega** mesta, se poroča 25. februarja: Bolgarska skupščina bode volila najprej svojega predsednika in druge uradnike, potem pak bode Dondukov Korzakov poročal o tem, kaj se je pod njegovo upravo izvršilo. Za predsednika skupščini zaznamlja se Zankov ali pa bolgarski eksarh. Glavno stanje Rusov preložilo se bode po izpraznenji Orlina v Varno. Vodstvo pošte in telegrafa izročilo se bode knezu gubernierju. Ustanovljati se tudi dve stranki v bolgarske skupščini: jedna, zmerna, ki se hoče ravnati po berlinskem dogovoru; druga, napredna ali mlado-bolgarska, ki če več delovati nego je zaznamovano v ónem dogovoru. Vodja prve stranke je Balabanov, drugo stranko pak bode vodil Zankov. V predskupščini se je sklenilo, da naj se poslanci iz Rumelije tudi sprejmo v skupščino; vsled vplivanja Dondukova, Drinova in vsled nasveta francoskega komisarja sklenilo se je, ónih za-

stopnikov v skupščino ne pustiti. To vprašanje naj bode Evropa rešila.

Iz **Peterburga** se piše v „Pol. Corr.“, da se upa od novega angleškega poslanika Dufferina, da bode dosegel popolno sporazumljenje Anglije z Rusijo tudi v srednje azijskem vprašanju.

Črna gora bode, kakor se piše, knežvo prestolnico prenesla iz Cetinja v Danilov grad. V kratkem se bode tam zidalo vladno poslopje.

Iz **Carigrada** se javlja, da se bode vrnil angleški poslanec Layard v London na zaj. Oa se je s svojo preturkoljubo politiko nemogočega storil, zlasti za zdaj, ko Anglija išče ruskega prijateljstva.

Iz **Afganistana** poroča „Newyork Herald“ preko Taškenda, da ima Šir Ali rakovo rano na nogi, na katerej bode umrl, če uže nij. Kolikokrat so uže poročali, da je mož mrtev!

Dopisi.

Iz **Bele krajine** 24. febr. [Izv. dop.] Kje si je slovenski narod največ ohranil narodne noše, narodne šege in narodnega jezika? Kdo si nij še ogrel srca z dobro dolensko semičko ali metliško kapljico? Gledi! Tam za Novim mestom, tam za Gorjanci razprostira se ti „Bela krajina“, od katere sicer redko kaj izveš, a ob volitvah preveriš se vselej, da je tam narod naroden, in da se ne daje prevariti.

Tja sem torej krenil v Belo krajino proti Semiču. Krajni šolski svet aranžiral je namreč v prid in podporo semičke šolske mladeži tombolo in ples. Ker sem baš jaz tudi povabljen, vstopim v lepo pripravljeno sobenico gospoda poštarja, ki je v ta namen svoje prostore blagovoljno prepustil. Z bršlinom preprežene so bile stene, na sredi sta viseli podobi svitlega našega cesarja in cesarice, in nad njima grb slovenski ali kranjski in avstrijski.

Društva je bilo veliko; a mnogo tudi tujih gostov iz Metlike in bližnjega Črnomlja. — Tomboli sta bili dve — sami prostovoljni darovi šolskih prijateljev; posebno naj omenim ónega blagorodne gospe K. (bil je namreč „etuvi“ s šestimi srebrnimi noži.) Čisti znesek vrgel je okolo 25 gl. Po tomboli bil je ples. Najbolj dopadale so nam semičke krasotice v belej narodnej obleki; škoda, da jih je bilo premalo. Pa še celo četvorko so plesali; g. Glažek jo je izvrstno aranžiral. Sploh je bila vsa veselica mirna, domača in narodna. Videli smo tudi dokaj domačih mož; in tako je

prav, s tem zbudimo ljudstvo, ter ga vpeljamo v društven krog.

Prvo napitnico napil je g. Ogrinec — nekdanj slovensk pisatelj — iz Metlike v — nemškem (!) jeziku — odzdrav pa je bil slovenski „živio“. Veste kaj, bode si kakor hoče, v Semiču, v društvu, kjer je dovolj kmetskega ljudstva — pa nemško napitnico — to je pa vendar malo preveč. Menda hoče napitničar oprati z nemškim govorjenjem svoj lanski strah pred Turki, ki ga je bil celo cesarju telegrafiral. Saj ga niso vsi razumeli. Sicer pa je veljala napitnica g. predsedniku krajnega šolskega sveta v Semiču, g. Edvardu Kuraltu. Ta gospod je izvrsten prijatelj šole, prizadeva si vse pospeševati, kar bi koristilo in pospeševalo razvitek naroda.

Druga napitnica veljala je šolskemu vodstvu, in sploh celemu učiteljstvu. Gospod deželni poslanec A. Navratil je pa tudi lepo povedal, kar naj bi si vsak učitelj globoko vtisnil v svoje srce: „Učimo mladež v vseh vedah, učimo jo pa tudi ljubiti dom in rod!“

Potem je sledila napitnica za napitnico, mladež se je sukala, in gg. pevci so peli slovenske pesnice do poznega jutra.

Občna zahvala za prelepo veselico pa velja gospodu Edvardu Kuraltu in g. Schillerju — vodji, ki sta gotovo dosti truda imela.

Semič ima mnogo inteligencije; ustanoviti bi se dalo lahko bralno društvo. Na noge!

Iz **Materije** v Istri, 24. februarja [Izv. dop.] O ti pust, ti čas presneti, kako si ti strankarsk in „partajičen“, bolj kot vsi „intelektualni“ in „kulturni“ Magjari! Le enkrat v letu obišeš nas uboge zemljane, in še takrat je strankarstvo tvoje gaslo; strankarsk je tvoj porod, strankar-ka tvoja smrt. Ednim ponujaš veselje vrh veselja, drugim nakladaš žalost in skrb, in zopet drugim si popolno indiferenten, ne gorak ne mrzel, ne koristen ne škodljiv „kot sv. Blaža žegen“. In če tudi vemo, da kar nij gorko ne mrzlo je merno, in akopram nam je znano, da je božji sin rekel, da se morno iz ust pljune, in da je to vse drugo nego častno, vendar nas nij sram javno pripoznati, da se mi k zadnjim prištevamo. In to je prav verjetno.

Pust — pravijo — je velik, imeniten gospod; njegovi čestilci in čestilke vsaj se mu v najprazničnejših oblekah uklanjajo. Nij čudno tedaj, da on najrajši po mestih biva. Dežela mu nij tolko ljuba. Vó da je na deželi kmet doma, in kmet — pravijo imenitna

nosti, katere so gospodinji v kras. Morebiti je tvoja sreča, da ti je spodletelo pri njej.“

„Jaz bi nič ne maral“ — odgovarja Matevž, ne toliko iz prepričanja o istini gospodovih besedij, temuč da sploh nekaj odgovori in pokaže, da je mož, kateri se ne briga mnogo zato, ako mu ženska izbegne — „jaz bi nič ne maral, ko bi pust ne bil uže tako blizu. Ali pust je skoro tu, in jaz nijsem več tako mlad, da bi lahko rekel: e, kaj, če zdaj nij nič, bo pa pozneje.“

„Poslušaj me Matevž! Jaz ti ne ponujam nobene, in te ne silim, ali dati ti hočem prijateljski svet, ti pa stori, kakor ti je drago. Moja dekla Neža bi se po želji svojega očeta, mojega brata, rada omožila. Ona služi pri meni deset let, nekaj si je prislužila pri meni, nekaj dote jej bo dal oče, — prazna ne bo prišla v hišo, naj uže pride kamor hoče; poštena je tudi in delavna, to z dobro vestjo potrdim; tudi v kuhinji se zna dobro obna-

sati in dobra gospodinja bo. Ako ti je Neža všeč, vzemi jo! Zadovoljen boš z njo. Pomisli!“

„Nič ne bom mislil, gospod fajmošter, vzamem jo, gotovo jo vzamem, ako me le ona hoče.“

„No, to precej lahko izvemo“ — pravijo gospod fajmošter, ter pokličejo sicer ne več mladostno cvetočo, a vendar urno in krepko Nežo. „Dal sem besedo tvojemu očetu“ — začnejo gospod fajmošter — „da te ne bom zadrževal, ako bi se ti merila srečna možitev. Matevža tu le poznaš; poštenjak je in lepo kmetijo ima; pripravljen je vzeti te za ženo, ne bo ti slabo pri njem, povej, ali hočeš bti njegova.“

Neža postane pri teh besedah rudeča, kakor kuhan rak. Sama nij vedela, kam bi obrnila oči.

„Neža!“ — poprime besedo Matevž — „vzem, da se ti ne godi slabo pri gospodu fajmoštru, ali gospodinji pa vendar nijsi, pri-

meni pa boš gospodinja. Ne preišljuj dolgo, vsaj me poznaš; roko mi podaj, pa moja bodi!“

„Če gospod strije tako žele, gotovo ne bo napak.“

Gospod fajmošter so precej poslali po brata. Lehko so se dogovorili do kraja, in pustni ponedeljek je postal Mrzlikarjev Matevž srečen mož.

X

Ko se je pri cerkveniku zvedelo, kaj se je v farovži splelo, oživel je veselje v njegovej hiši. Marjeta je zopet skakala in prepevala. Tudi cerkvenik nij več klaverno hodil, vesel je bil, da se je stvar tako hitro in srečno rešila.

Malo danj potem prišel je logar s svojim sinom Matevžem Marjeto snubit. Cerkvenik se nij upiral. „Če mu je uže namenjena, pa naj jo ima“, je dejal. Vesel večer je bil to; tako veselega cerkvenik nij doživel, od kar se je bil oženil.

Vse je bilo dobro, vse v redu, vse do-

gospoda in pust je tudi gospod — kmet je „žival“, pravijo, in če se dene pusta čestiti, če se ošemi, je pa še dvojna žival. Kogar pa te malokegaj vidimo, kdor nam ne koristi ni škoduje, tega ne sovražimo ne ljubimo, — on nam je indiferenten. Evo da nam je pust indiferenten!

Pa ta indiferentizem vendar še nij jemati „cum grano salis“, nas ne obdaja kak kitajsk živ, mi ne živimo še tako daleč na periferiji, da bi odmev pustnega rajanja tudi do nas ne prišel. Mi čitamo slovenske časnike, čitamo je pridno. Kot pridni čitalci prebiramo tudi vsa ona različna in obilna, da, za nas še preobilna in preveč prostora jemlječa povabila in oznanila raznovrstnih zabav, veselic, besed, koncertov, plesov, itd. In ko to čitamo — recimo naravnost — vzbudi se nam neka želja. Pa odložen je list, odstranjena tudi želja, in ko se drugo jutro zbudimo, zadovoljni smo sami saboj, ker naše glave so čvrste, in naši žepi zdravi.

Vsak, kogar je rodila človeška mati, je več ali manj sebičen. Omikanec zatira in prikriva ta nelep čut, kmet pa tega ne zna. Nij čudno tedaj, da se ga še kot šema znebiti ne more. In vidite, take pustne častilce, take maskere imamo pri nas Par postopačev, ko jim delati smrdi, a dobro jesti in piti diši, zbere se. Jeden obrne kožuh, drugi natakne si zvitega papirja na klobuk, jeden se z ogljem olisa, drugi zopet si obesi kak kotel, ali si pripne kak óvčji zvonec na obleko, in hajd od hiše do hiše, od vasi do vasi — beračit, kako klobaso, kako jajce, kak kos slanine, ali še naj rajši kak evenk. To vam je kratek obris naših šem. No, gospod Kurent jih gotovo nij vesel, in mi jim tudi dverí zapiramo.

Iz Ilirske Bistrice 24. febr. [Izv. dop.] Dne 2. febr. t. l. prišla so pravila ilirsko-bistriško-trnovske čitalnice potrjena od visoke c. k. vlade, kar nam je naznanil zvečer pri veselici tistega dne predsednik osnovalnega odbora, g. Aleksander Ličan. Pri občnem zboru 9. t. m. izvolil se je nov odbor, ki je bil v št. 42 od 20. t. m. vašega lista objavljen. Naša čitalnica se je naročila na sledeče časopise: „Slovenski Narod“, „Slovenski Gospodar“, „Novice“, „Reform“, „N. Fr. Presse“ in „Lsbacher Zeitung“. Dobiva pa čitalnica po darovanji udov še „Slovenca“, „Edinost“, „Zvon“, „Našo Slogo“, „Triester“ in „Illustrirte Zeitung“. Zdaj naj pa kdo reče, da nijsmo trdi Slovenci v Bistrici in Trnovem!

govorjeno, le o času poroke so bili različnih mislij. Matevž, ki je bil svojo službo uže nastopil, je želel, da bi bila poroka še pred pustom, a modra Marjetina teta, katera je bila tudi zraven pri posvetovanji, povzela je besedo, rekoč: „Ker sem tudi jaz pripomgla, da se je stvar tako zasukala, kakor denes stoji, zato imam pravico zahtevati, da mi dovolite vam še nekaj svetovati. Do pusta je premalo časa; pripravljene še nijste in teško bodete s pripravami gotovi; in tudi, ko bi vse pripravljeno in prgotovljeno bilo, nekako čudno bi se videlo, ko bi bili poroki obeh Matevžev ob enem, ali hitro druga za drugo. Potrpajte, naj se stvar malo pozabi, — babji jeziki bodo imeli manj opravila, vi se boste pa lažje pripravili.“

Tetin nasvet je obveljal. Poroka je bila po velikej noči, — ljudje so pa dejali: „Lep par je to“.

Vsaj smo naročeni na 3, reci: tri slovenske časopise. Vprašam častite gospode odbornike, ali res nič ne pomislijo? Mesto židovske „N. Fr. Pr.“ naročili bi lahko vse slovenske časopise: „Edinost“, „Sočo“, „Zvon“, „Slovenec“, „Učiteljskega Tovariša“ in „Našo Slogo“! Čemu se je pa čitalnica osnovala? Morda zato, da nemške časopise podpira? Nerazumljivo. Čul sem od mnogih gospodov udov, da jim nij prav, ko se po našej mizi le večinoma nemški časopisi vidijo, to ravno mi je dalo denes povod, da nekoliko zinem o tej stvari.

Mi nijsmo zoper nemščino nikakor ne, ali menimo, da je dolžnost najprej v materinem jeziku pisane časopise in knjige našej čitalnici preskrbljevati, potlej še le tuje.

Iz Haloza 24. februarja. (Zemljevid Štajerske vojvodine načrtan drom. Zviedinckim.) Sedaj se nam nakladajo pogostoma težka šolska bremena, katerih ne moremo niti nositi brez znatne in jako občutljive penezne potrate; ne bi se sicer temu upirali, da nam vselej priporočajo vredne, od zdrave in samostalne kritike priznane, ter resnično za šolski pouk potrebne reči, iz katerih bi učiteljstvo in učenstvo srkalo dovolje koristi; — ali skušnje često govore opikom nasprotno. Mej drugimi predmeti male ali nekavne vrednosti javlja se nujno priporočani „Zemljevid Štajerske vojvodine“ načrtan dr. Zviedinckim. Kan temu prikazu najbrže je, da si po njem učenec pridobi nek občni vnanji nazor o svojej domovinski deželi, da ima prece jasen kip o njeni podobi, da bistro razvideva reke, rečice, večje potoke, železnice, ceste, obširnejše polane, vinogradne hribe, logove, planine in poprek obdelane in neobdelane, plodovite in jalove krajeve. Tem zahtevam samo po veliki manjšini streže ta papirni obraz; vodne struge načrtane so pravilno, takisto razvidno omejena okrajna glavarstva in železnice, pri katerih pogrešamo postaj, ki so za občinstvo posebne vrednosti. Grajati je opust krajnih imen takih torišč, kder so recimo pošte, shodišča v trgovinskih, gospodarskih in cerkvenih obzirih, postavimo opuščeni je sv. Lorenc v Puščavi, ali kakor se sedaj želi, pri koroški železnici, ondi je 141 hišnih hramov v podobi malega mesta, 1904 stanovniki, na glasu je po jakem tržtvu z lesom, od Maribora do koroške meje na desnem pobrežji reke Drave najodličnejši kraj. Takemu torišču ime nij poznamljeno, kakor niti Selnici, a čita se Ožvald, Dev. Marija v Puščavi, kder je cerkev v borovji in nekoliko hramov; ne vidi se Podčetrtok, kder je pošta, 82 hramov in 391 ljudij. Vse Haloze, zaklad in kinč Ptuju, ptujskemu okraju, vsaj slovenskemu Štajerju, od Zavrča na vzhodni meji proti Hrvatskej, do Črne gore pri Ptuju nij zapisan nij kraj, premda je sv. Trojica v Podlehniku pri ptujsko-krapinski cesti obilen shod vinskih kupcem; sv. Vid niže Ptuja, dobro razglašen po velikih živinskih sejmih, ter podoben prličnemu trgu v kotu pri otoku Dravinje v Dravo; Leskovec pri cesti s Ptuja v Cvetlin, Trakoščan, Bednjo, ima pošto in krasne vinske gorice in prideluje mnogo dobrega vina; pri sv. Barbari v Halozah je vsakdanja pošta, tedenski sejm, kamor se dovažja in prodaja dosti žita, shaja se svetina v obilnem broju tudi iz Hrvatskega stroška kupovat, odpirajo se trije štacuni, dovoljena je tretja učilnica in za njo prostornost prrejena, priljubljeno vino meri se z završkom in je tudi mestoma lada. Temu imenitnemu delu štajerskih

Haloza nij se račilo Zviedinckemu razve Zavrča nijnega teh krajnih imen na zemljevid začrknoti, indi pa se čeperijo imena, čijih kraj je brez večega pomena in znamenitosti. Koriti je, ka razve nekih dolov in polj, rek in železnic je vse površje enake barve — rjavo, tako gornje-štajerske planine in šume, kakor vinski griči na Goriškem, v ljutomerski okolici v Halozah itd. Po takem učencu ne daja pogled na to tvorniško delo prave podobe, kaka je štajerska vojvodina, kajti lahko si misli in oko mu svedoči, ka je skoro vsa površina enaka. Razvidno in jasno kaže vnanjo kakost naše štajerske zemlje karta pridejana vrstni knjigi: „Ein treues Bild des Herzogthumes Steiermark. Graz 1860.“ Ondi kažejo se planine in planinski pašniki sivkasti, šume zelene, njive in travniki puščeni so beli, a vinogradne okolice so rudeče. Na prvi pogled imaš kip vsega Štajerja, kak je; a Zviedinckova načrtanica predočuje neugodno rjavko, recimo, nerodovitno in žilavo jilovico. . . Kde je zelena Štajerska? Kako se opravičuje zelena in bela barva? Zolta in rjava nij niti štajerska niti slovenska.

Boč je prece strijc velikan pri Studenicah proti rogačkej Slatini in haložko pogorje ovenčano plemenitoj rozgoj veličanstveno imponuje ne samo po blagem proizvodu nego tudi po svoji vzvišeni in gizdavo proti sinjemu nebu moleči obliki, pa nij zaslužilo kakega čviplega napisa. Štapna karta mu je načrtala ime Callus Geb., a ravno omenjena graška setkala je uže odonod Gallus Geb. Tako Švaba pomeče z našimi lepimi, zgodovinsko pomenljivimi nazivji. Tiskarskih pogrešek vse mrgoli: a in ä je večkrat isto, namesto Sibika nahajaš Sihika, nam. Konjice čita se Korjice, namesto Laško je ondi Lasko itd.

Končno izrekamo, ka take bire vnevarne, površne in v pomotah valjajoče se skrpanosti naslanjajo se na vrtoglavost, kateri pravimo „švindelijs maximus“, kateri prej ali slej mora sklopotati; a ponujati toliko šuplje izdelke pravi se penezne iz žepa krasti in občinstvo ukaujevati. Bode li česa treba na pomoč šolskemu pouku, oskrbimo si sami brez otle in zveržene priporoke na vse strani pogubnega nam tujstva.

Domače stvari.

— (Pustni maskeradni ples v ljubljanskej čitalnici) je tudi letos prekosil glede sijajnosti, elegancje živahnosti in veselosti vse druge predpustne zabave našega glavnega mesta brez izjeme. Prostori čitalnični so bili le pretesni za silno množino izbranega občinstva. Kaj tako velikanskega more le „Sokol“ v čitalnici narediti. Popis prepuščamo družemu poročevalcu.

— (Snežni plaz.) Iz Celovca se nam 26 febr. telegrafira: Sinoči ob pólu petih je snežni plaz, prišedši z Dobrača v Pliberku štiri hiše zasul. Več osob je pogreznenih pod snegom, mej njimi lekarnarjevi.

— (Iz seje kranjskega deželne odbora 21. februarja.) Deželni odbor je sklenil, da se gre vsled petiadvajsetletnice cesarjeve poroke 24. aprila deželna deputacija pod vodstvom deželne glavarja z voščilnim pismom poklonit Njihovima Veličanstvoma. Dalje se je sklenilo, prodati okolo 3½ orala veliko senočet norišno stavbenega zaklada v Oberjih pri Šmartnu pri Savi; — za poskušnje s toplonosno kurjavo v novej norišnici na Studencu

se ukrenejo potrebne priprave; — na dopis deželnega šolskega sveta se pritrudi predlogu krajnega in okrajnega šolskega sveta, da se sedanji Čateški učitelj Janez Teršelič definitivno namesti v učiteljsko službo na ljudske šoli pri Belej cerkvi; deželnemu šolskemu svetu se piše zaradi izterjanja šolskega denarja, katerega je še več šolskih občin na dolgu normalno-šolskemu zakladu; poročilo cestnega odbora v Kranjski gori, da bi bili stroški za preuredbo sedanje ceste čez Klanec (Stukel) pri Belej peči neprimerno veliki v primeri s koristjo te preuredbe, vzame se naznanje, ter se bode prihodnjemu deželnemu zboru o tem poročalo; — na prošnjo cestnega odbora litijskega se deželnemu inženirju naroči, da gre ogledat potrebne poprave in preuredbe okrajne ceste ob potoku Medja iz Zagorja na Trojane; — prepoved zoper kadenje tobaka v gledišču se ponovi, ter se zaradi tega obrne deželni odbor tudi na mestni magistrat.

— (Potrjena postava.) Cesar je potrdil postavo kranjskega deželnega zbora gledé plemennih bikov.

— (Maškerada in velikiples,) katerega je napravila čitalnica v spodnji Šiški v nedeljo dne 23. februarja, izvršil se je kljub jako slabemu vremenu nepričakovano dobro. V lepej z napisi okinčanej sobi zbralo se je nad 40 mask kakor tudi družega občinstva obilo, tako da so prostori komaj zadostovali. Zabava je bila jako živahna, in se je čvrsto plesalo do ranega jutra. Vrle Šiškarce so pa pokazale da so prave domorodkinje in da popolnoma opravičujejo, kar stara pesem njih pravi: Lepa in dolga je Šišenska vas, — dekleta pa njena največji so kras.

— (Iz Ormuža) se nam piše: V zadnjem dopisu iz Ormuža v „Slovenskem Narodu“ nam je dopisnik pravil, da smo v Ormožu zmirom tihi in mirni, kakor da bi bili mrtvi; vendar to nij res, ker ravno smo zopet 22. t. m. napravili veseco „plesni venček“ pri „gradškem mestu“, kojega se je obilno število ljudi udeležilo, posebno pa veliko mladih in zalih deklet. Počastili še so nas tudi nekteri gosti iz Ptuja s svojim prihodom. Ples se je vrlo in točno vršil.

— (Požar.) Iz Slovenske Bistrice se nam piše: V sredo dne 19. t. m. pogorelo je po noči mej 11. in 12. uro poslopje posestnika Josipa Leve v Korpljah. Kako je ogenj nastal nij še znano, sumi se pa, da je bilo zlomiselno podžgano. Zavarovano je poslopje bilo pri banki „Slaviji“.

Poslano.

Uljudno prosim vse one gospode, kojim sem poslal „vabila na naročbo Hajdrihovich Jadranskih glasov“, da bi mi, če niso še tega storili, nemudoma vabilne pole vrnili.

Tudi pro-im ob enem slavná uredništva družih slovenskih časopisov, da bi to naznanilo ponatisnili.

V Černičah dne 24. febr. 1879.

Z odličnim spoštovanjem

V. Kosovelj.

Dunajska borza 26 februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	63	gld.	20	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	64	„	10	„
Zlata renta . . .	75	„	65	„
1860 drž. posojilo . . .	115	„	70	„
Akcije narodne banke . . .	793	„	—	„
Kreditne akcije . . .	229	„	—	„
London . . .	116	„	65	„
Srebro . . .	—	„	—	„
Napol. . .	9	„	30	„
C. kr. cekini . . .	5	„	50	„
Državne marke . . .	57	„	35	„

Izdatelj in urednik Josp Jurcic.

Umrli v Ljubljani.

V deželnej bolnici:

3. februarja: Urša Rungar, gostaška, 65 let, vsled hronične pljučne vodenice.
4. februarja: Urša Tori, gostaška, 52 l., vsled treslike. — Marija Rebolj, šivilja, 22 l., vsled pljučne tuberkuloze.
5. februarja: Helena Ažman, dete delavca, 10 m., vsled pljučne vnetice.
6. februarja: Franc Kregar, sin gostača, 10 l., vsled treslike.
9. februarja: Jožef Jerič, kajžar, 40 let, vsled oslabiljenja.
10. februarja: Matevž Weingarten, ubožec, 71 let, vsled starosti.
11. februarja: Marija Zorman, gostovalka, 60 let, vsled pljučne tuberkuloze. — Anton Podkrajšek, delavec, 29 let, vsled pljučne tuberkuloze. — Jožef Černe, gostovalec, 58 let, vsled oslabiljenja.
12. februarja: Matija Hafner, klobučar, 34 let, vsled pljučne tuberkuloze.
14. februarja: Ana Babnik, gostovalka, 51 let, vsled mrtvice v črevesu.
15. februarja: Marija Dolenc, gostovalka, 80 let,

vsled katara v črevesu. — Jožef Zelje, sin kajžarjev, 18 let, vsled brigtične bolezni.
16. februarja: Justina Pajsar, dete dninarja, 5 dnij, vsled vnetice dušnikovih vejic.

Wir empfehlen geschätzt.
als Bestes und Preiswürdigstes
Die Regenmäntel
Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zeltstoffe
der k. k. pr. Fabrik
von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.
Solide Firmen als Vertreter erwünscht.
(185—181)

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celem Evropi, zadele so tudi Svico; vsled teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane **žepne ure** so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega **srebrnega niklja**, so izredno elegantno gravirani in giljoširani, ter so amerikanskega sistema. **Vsled neke vlastne konstrukcije ne more se taka ura nikdar pokvariti, pade lahko na tla, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.**

Proti povzetju, ali vpošiljati male svote, katera je pri vsakej baži ur zaznamovana, s katero je plačana le pridejana zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakdo najfinejšo reparirano uro skoraj na polovico **zastonj**. Vse ure so natanko reparirane, ter **garantujemo za vsako uro pet let.**

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzemamo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzememo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

1000 komadov žepnih ur od ponarejenega zlata, umetno in čudovito izrezljane, najfinejše regulovane, pri vsakej uri zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in glavni ključ; jeden komad le gl. 3.45.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnim okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 8.20.

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z emailiranimi kazali, kazalom za trenotke in kristalnim plošnatim steklom, natančno reparirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinder-uhr) v težkih giljoširanih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim plošnatim steklom, tekočih na 8 rubinih, fino reparirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem, jeden komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13lotnega srebra, potrjene od c. k. denarnega urada, tekoče na 15 rubinih, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fino na trenotek regulovane in poskušene. Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 11.40.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13lotnega srebra odobrenega od c. kr. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenotek reparirane, s kolesjem od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da se nij treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tudi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; vsaka taka ura stala je preje 35 gl. zdaj pa samo gl. 16.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.

650 komadov stenskih ur v najfinejšem emailiranem okviru z zvonilom, reparirane, preje jeden komad gl. 6, zdaj le gl. 2.75.

650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalneji mizi, preje gl. 12, zdaj le gl. 4.80.

650 komadov ur z majatnikom (pendeluhr) v fino izrezljanih gotičkih visokih omaričah, navijajo se vsakih osem dnij, fino na trenotek regulovane, lepe, in impozantne. Ker je taka ura po minotih 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, posebno ker se s tako uro soba olepša. Te ure stale so preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za smešno nizko ceno gl. 15. 75.

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov: **Uhren-Ausverkauf**

(368—18)

von
Philipp Fromm, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenthurmstrasse Nro. 9.

Isstina in tisk „Narodne tiskarne“.